

BORONKAY VÁCI ÖREGDIÁKOK HÍRLEVELE LÓWY

35. szám

2022. december

Kedves Barátaim!

Az elmúlt időszak azt hiszem mindannyiunk életében rendkívüli volt. A 2020-ban berobbant Covid-19 vírus, és az ennek következtében kialakult járványhelyzet minden közösségre rányomta bélyegét. Átalakította mind a magánéletünkben, mind a munkahelyünkön, s ténylegesen minden közösségi kapcsolatrendszerünkben a megszokott működési, találkozási és együttléti formákat. És az csak jó, ha átalakította, és nem szüntette meg azt! Az iskolák életét is meghatározták a pandémia következtében bevezetett intézkedések, melyek nem tették lehetővé két hosszabb időszakban sem a jelenléti oktatást, s a távoktatás megszűnése után sem jöhettek külső látogatók az iskola épületébe. Mindez a Boronkay Baráti Kör tevékenységére is hatással volt! Nem tudtunk találkozni, megünnepelni a Szent-György napot, az évfolyamtalálkozókat és a nyugdíjas találkozót sem tudtuk megrendezni. A tiszteletbeli elnöki tisztséget betöltő Ujvári István tanár úr elvesztésével pedig alapítóját és egyik motorját veszítette el közösségünk. Sajnos egyéb szervezési változások miatt a Hírlevelünk sem jelenhetett meg az említett időszakban. Az első lehetőségként 2022. áprilisában újra megrendezett Szent-György napon több tagunk is jelezte felém, hogy a már kialakult hagyományokat, a közösségi életünket ápoló alkalmainkat, s egyáltalán a BBK-t ne hagyjuk elveszni. Újult erővel, újult szervezési formákkal térítsük vissza a jól meg-

szokott kerékvágásba. Ezt meghallgatva, az október végén Boronkay György - iskolánk névadójának - síremlékénél az emlékező gyertyagyújtás után egy, a baráti körünk működését és jövőjét is érintő beszélgetésre hívtam a tagságot. Kevesen jöttek el, még kevesebben maradtunk, de hasznos beszélgetést folytattunk. Egyik legfontosabb megállapításunk az volt, hogy a BBK akkor fog biztosan és hatékonyan működni, ha az egyes tevékenységeink működtetésére felelősöket találunk. Felelősöket, akik kiépítik maguk körül azt a segítő kis csapatot, akik a vállalt tevékenységet a vezetőségi tájékoztatásával szervezik és működtetik. Erre egy felhívásban kell segítséget kérni a tagjainktól, esetleg új tagok bevonását is elindítva a kezdeményezéssel! Zopcsák László egykori elnökünk 2013-ban elkészítette és a tagság elfogadta a Boronkay Baráti Kör Működési Rendjét, ami a honlapunkról jelenleg is letölthető és teljes terjedelmében olvasható. A dokumentum II. fejezetének B) pontja tartalmazza a feladatok és tevékenységeket. Itt a legfontosabbak rögzítésre is kerültek. Ezért felhívásban fogalmazom meg kérésemet: Közös munkára hívok és várok mindenkit, annak érdekében, hogy baráti körünk továbbra is működhessen mindannyiunk épülésére! Jelenlegi Hírlevelünk egy kicsiny lépés az újraindításhoz, fogadja a tagság sok szeretettel az elmúlt időszak történéseiből válogatott visszaemlékezéseket.

Dian János elnökhelyettes

A gyertyagyújtáson résztvevő tagok: Dr. Molnár Lajos, Pádár Sándor, Pádár Sándorné, Bagyin József, Fábíán Gábor, Kikillai Gábor, Rajnai Gábor, Antal János, Vác Emese, Zopcsák László, Eröss Sándor, Veres József.

FELHÍVÁS

Kérem azon jelenlegi és jövőbeni Boronkay Baráti Kör Tagok jelentkezését, akik szívesen vállalnak aktív munkát a céljaink és tevékenységünk körében meghatározott feladatok elvégzésére. Olyan személyek jelentkezését várjuk, akik a választott feladatot teljeskörűen szervezik a jövőben. A jelentkezés tartalmazza a tevékenységi kör, vagy a rendezvény nevét, s a tervezett elképzeléseket. Közös munkára hívok és várok mindenkit annak érdekében, hogy baráti körünk továbbra is működhessen mindannyiunk épülésére!

Szent Görgy-napi Ünnepség

2022-ben is megrendezésre került a Boronkaysok életében már hagyománnyá vált Szent György Napi Ünnepség. A Váci Szakképzési Centrum Boronkay György Műszaki Technikum és Gimnázium, valamint a Boronkay Baráti Kör április 23-án ünnepelte iskolánk névadóját, Boronkay Györgyöt, visszaemlékezve felejthetetlen személyiségére, kiemelkedő életpályájára. „A tradíció nem olyasmi, amit valaki meg tud tanulni, nem fonál, amit akkor vehet föl valaki, amikor neki tetszik. (...) Akinek nincs tradíciója, és szeretné, ha lenne, olyan, mint a boldogtalan szerelmes” Az eseményen egybegyűlt pedagógusok, diákok és öregdiákok körét Eszterházy Péter gondolatával köszöntötte Széles Botond, 10. I osztályos tanuló. Eszterházy idézete méltán helytálló, ha a Boronkayról van szó. Erre a tényre ünnepünk során többszörös visszaigazolást kaphattak résztvevőink, mikor iskolánk és diákjaink ez évi sikercsokraira, elismeréseire került sor. Az ünnepség Boronkay György mellszobrának koszorúzásával folytatódott. A koszorúkat Boronkay György egykori tanítványai, s hajdani iskolánk tanárai - Csendes Csabáné és Pádár Sándorné - helyezték el. Ez évi megemlékezésünk ünnepi gondolatait Dr. Minda Mihály tanár úr, a matematika munkaközösség vezetője tolmácsolta. Beszédében elhangzott a Boronkaysok életében ikonikus iskolai mottó: „Mindenki tehetséges valamiben”. Iskolánk több, mint 70 éve működik és számos tehetséges, sikeres ember szárnyainak kibontásában segített. Ünnepségünkön a siker mibenlétét és lehetséges útjait mutatták be egykori diákjaink: Zsigmond Emőke színművész, Lám István a Tresorit Kft. társalapítója és ügyvezető igazgatója, Janik Szabolcs a Migrációkutató Intézet operatív igazgatója, Herczeg Ádám pilóta, illetve dr. Czifra Árpád gépészmérnök, az Óbudai Egyetem docense. Őket hallgatva felfedezhettük, hogy a sok színes történet közt bizonyos dolgokról hihetetlen egyetértéssel, egységesen nyilatkoztak. Mély tisztelettel és hálával meséltek arról, milyen sokat segítettek nekik az életben az, hogy megtapasztalhatták a Boronkays közösség összetartó erejét, ami emberi kapcsolataik kialakítását mindig előrelendítette. Hallhattunk beszámolókat az idegen nyelvel folytatott nehézkes tanulási procedúráról, ami később az üzleti élet és hozzá tartozó

Dian János megbízott igazgató köszöntője

Cseke Istvánné Boronkay Katalin helyez el az emlékezés koszorúját

mindennapok alappillére lett. A magas követelmények, nagy fokú maximalizmus segítette őket céljaik elérésében, ugyanis „mindig csak egy kicsivel többet” tettek érte, mint társaik. Volt, aki különös figyelmet szentelt tanárik és a diákok között lévő egykori viszonyra, párhuzamot vonva a színpadon folytatott játék és a közönség közt. A Boronkay Baráti Kör Boronkay Ösztöndíjat alapított, aminek történetét, célját és a díjazottak nevét ismertette Dian János megbízott igazgató úr, a BBK elnökhelyettese. Ezúton is gratulálunk díjazottjainknak! Kammerer Márton 14.A osztályos tanuló 2021-ben tett 91%-os emelt szintű érettségit gépgyártás technológia szaktantárgyból. 2020-ban a Cserynászky Imre pneumatika versenyen 4. helyezett lett, 2021-ben megnyerte a ÁSZÉV versenyt gépész ágazatban. Bábik Zsófia 11.N osztályos tanuló, aki angol és német felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik, szabadidejében további nyelvek elsajátításával foglalkozik. Későbbi célja a biológia és kémia szakterületen való tevékenykedés, melynek végcélja az orvostudományi pályára való lépés hazai, vagy akár nemzetközi területen. Az ünnepség a Boronkay síremlék koszorúzásával zárult. Boronkay Györgyre emlékezett Kosztolányi Dezső, Lásd, kisfiam ezt mind neked adom most című költeményével Bairaktari Izabella (9.N).

Zsigmond
Emőke

A meghívottak közt sokaknak már ismerős arc tűnhetett fel, Zsigmond Emőke színésznek személyében. Az eseményen résztvevők meghallgathatták történetét arról, hogy a kudarc is egyfajta sikerhez vezető út, csak hosszabb távon kell vizsgálni az eredményeit. A színész nevetve kezdte a sikerhez vezető útra adott választ azzal, hogy először nem vették fel a Színművészeti Egyetemre, ám ma már az Örkeny Színház oszlopos tagjaként kápráztatja el színpadi alakításaival a kulturálódni vágyó színházi közönséget. Emőke a színpadi szereplései mellett a filmvászonon is elért sikereket: 2021-ben láthattuk őt szerepelni a Nagykarácsony című magyar vígjátékban és 2022-ben a Kék róka tévéfilmben is!

Lám
István

Lám István a Tresorit Kft. egyik társ-alapítója és ügyvezető igazgatója iskolánkban folytatott tanulmányai után felvételt nyert a Budapesti Műszaki Egyetemre, ahol kitüntetéssel végzett mérnök-informatikusként. A cég jelmondata így hangzik: „Titkosításban piacvezetőnek lenni”. Az eszméhez hűen a Tresorit mára világszerte több, mint tízezer vállalati felhasználónak segít az üzleti és személyes adatok biztonságos tárolásában és megosztásában. István mosolyogva mesélt iskolánkban töltött angol óráiról, ahol fiatal éveiben kevésbé volt motivált. Ma már angolul fejt ki gondolatait a kriptográfiáról, arról a matematikai garanciáról, mellyel a vállalkozási, banki és katonai titkok is megőrizhetők.

Janik
Szabolcs

Janik Szabolcs személye szintén sok jelenlévőnek lehetett ismerős, Emőkéhez hasonlóan Szabolccsal gyakran találkozhatunk a TV képernyőin, ám nem színészi alakítása, hanem interjúi miatt, melyet a Migrációs Intézet operatív igazgatójaként adott. Szabolcs nemzetközi gazdasági elemzőként tevékenykedik, diplomáit a Budapesti Corvinus Egyetemen szerezte, ahol jelentős szaktudást szerzett és kiemelkedő eredményeket ért el. Nagy sikerként élte meg, hogy közel másfél évet dolgozott a Külgazdasági és Külügyminisztériumban, napjainkban pedig a Migrációkutató intézetben operatív igazgatóként a migráció hazánkra és az Európai Unióra gyakorolt gazdasági hatásaival foglalkozik.

A meghívott egykori diákjaink

Herczeg Ádám

Herczeg Ádám története sok diák arcára ragyogó tekintet varázsolt, Ádám foglalkozása ugyanis nem hétköznapi. A Boronkay után tanulmányait a Széchenyi István Egyetemen folytatta, ám folyamatos érdeklődést mutatott a repülőgépek és a repülés iránt. A belső vágyat, hogy a levegőben dolgozzon, légiutas kísérőként kezdte megvalósítani a Wizzair fedélzetén. Kiemelkedő teljesítménye és elszántsága hamar meghozta gyümölcsét és a légiutas kísérőből már oktató vált belőle. A Wizzair után az Emirates kínált neki új lehetőségeket: az ő légitársaságuknál 4 évet dolgozott. Ádám kitűzte maga elé a legnagyobb célt: pilóta lesz. Kezdetben kis replülőgépeket vezetett, majd elvégezte a Wizzair pilótaakadémiát. Szakmai sikerei mellett hatalmas lelkesedéssel és boldogsággal hallhattuk mesélni kalandjairól, a világ körbeutazásával járó élményeiről és további céljairól. Humoros beszámolója sok nézőt motivált, hogy érdemes küzdeni az álmainkért. Ádám sokszor reflektált arra, hogy elszántsága iskolánk falai közt „szállta meg” őt.

Dr. Czifra Árpád

Dr. Czifra Árpád mára már tanár és oktató lett. Egyetemi docensként és szakcsoportvezetőként dolgozik. Kutatási szakterületei többek közt: Felületi mikrotopográfia mérés- és kiértékeléstechnika; Súrúdlód felületek mikro- és nano szintű mikrotopográfiai vizsgálata; Kopási folyamatok mikrotopográfiai szempontú elemzése. Árpád kutatásait több díjjal is elismerték. 2005-ben a GTE Műszaki Irodalmi díj tulajdonosává vált.

Demény Máté (9.P) és Bányi Bence (10.P) harmonika előadása

Ez évi megemlékezésünk ünnepi gondolatait Dr. Minda Mihály tanár úr, a matematikai munkaközösség vezetője tolmácsolta:

„Iskolánk jelmondatát mindenki ismeri: „Mindenki tehetséges valamiben.” Ennek szellemében valósítjuk meg a Boronkayban diákjaink oktatását, tehetséggondozását. Ebben a pár percben arról a három évtizedes folyamatról adok egy rövid ismertetőt, hogy miként lett a jó, elismert Lőwy Sándor Gépipari Technikumból az ország legjobb szakközépiskolája, szakgimnáziuma, majd újra technikuma a Boronkay György Műszaki Technikum és Gimnázium. Egészen a rendszerváltásig kell visszamennem az időben, hiszen ekkor tette meg az első lépést az iskola ezen a hosszú és sikeres úton. A legtöbb siker egy jó ötletből, innovációból indul ki, ami egy kreatív koponyából pattan ki. Ez az innovátor UJVÁRI ISTVÁN volt, aki létrehozta a tehetséggondozás komplex rendszerét és útjára indított egy sikeres projektet, nevezhetjük akár startup-nak is.

Sajnos István már nem ünnepelhet velünk, mert ugyan nem covidban hunyt el, hanem a covid helyzet vitte el, ezért kérem, hogy fél percben, néma főhajtással emlékezzünk meg róla, hiszen ezt ilyen formában még nem tudtuk megtenni. Köszönöm. Mindannyian tudjuk, hogy egy jó ötlet csak akkor válhat sikeressé, ha van mögötte elegendő erőforrás. Ha ez nem áll rendelkezésre, akkor kell valaki, például egy „cápa”, aki felkarolja és támogatja az ötletet. Ez a cápa dr. MOLNÁR LAJOS igazgató úr volt, aki felismerte a kitörés lehetőségét, és a kezdeményezés mellé állt, megteremtve és biztosítva a szükséges erőforrásokat. Az Észak-Pest Megyei Tehetségfejlesztő Központ rengeteg matematika versenyt, tehetséggondozó foglalkozást tartott általános iskolás diákoknak, melybe bevonta a matematika munkaközösséget és a szakmai terület tanárait is. A cél az iskolánk megismertetése, népszerűsítése, a tehetségek felkutatása, majd az iskolába vonzása volt. Ujvári Istvántól a Központ vezetését CS. NAGY ANDRÁS vette át, aki korszerűsítve, átalakítva, a kor igényeihez igazítva folytatta ezt a munkát. Ezt az ötletet alapul véve indultak el a szintén általános iskolások számára megrendezett Boronkay Informatika, Anyanyelvi, Angol és Német nyelvi Versenyek is. Ezek idei ünnepélyes díjkiosztó ünnepségét tegnap tartottuk.

Az iskola vonzerejét ezek mellett jelentősen növelte, hogy megértve a társadalmi igényeket dr. Molnár Lajos vezetésével „portfólió” bővítést hajtott végre az iskola. Először az elektronika, majd utána a hardver és a programozó szakirányok indításával tovább nőtt a tehetséges diákok beáramlása az iskolába. Később ez kiegészült a gimnáziumi és kéttannyelvű képzéssel. Ezt a bővítést folytatta FÁBIÁN GÁBOR is, mint igazgató, a környezetvédelem és a vegyész, valamint a sportmenedzser szakok beindításával. Ez is tovább növelte az iskola ismertségét és ennek köszönhetően folyamatosan a körzet legjobb diákjai jelentkeznek a Boronkayba. A tehetségek iskolába érkezése komoly feladatokat adott a tanári állománynak is, hiszen nem elég őket megszerezni, hanem segíteni kell őket tehetségük kibontakoztatásában, az iskolai tananyagot túlmutató tudással kell őket ellátni, hogy sikeresek legyenek a tanulmányi versenyeken, majd később a felsőoktatásban és végül az életben is.

A tanulmányi versenyeken történő indulást mindig maximálisan támogatta az iskola. Az első jelentősebb tanulmányi versenyeredményeket először matematikából és fizikából értek el az iskola diákjai, köszönhetően a Központ munkájának és a versenyeztetést megkezdő tanároknak. Matematikából BENEDEK ILONA, fizikából pedig ARANY-TÓTH LÁSZLÓ ÉS BORS KÁROLY munkásságát emelném ki. Ezt a kiemelkedő versenyfelkészítő munkát a matematika és fizika munkaközösség minden tagja szívvel-lélekkel végzi, melynek eredményei már az 1990-es évek végétől megmutatkoztak, de az igazi áttörés és sikerszeria – a számtalan dobogós és TOP 10-es eredményt elérve – a 2010-es évektől tart a mai napig. Nagy örömünkre egyre több kiváló helyezést érnek el a humán terület versenyein elinduló diákjaink is. Az utóbbi években remek eredmények születtek a történelem és a magyar versenyeken is. A humán területen talán nem is versenyeztetés a legfontosabb, hanem az, hogy a tanulók megmutathassák a bennük lakozó tehetséget, kreativitást. Kiállításokon mutathatják be rajzaikat, festményeiket, fotóikat, koncerteken zenélhetnek nagy örömünkre, szórakoztatják a közönséget színházi előadásokon. Nagyon nagy hangsúlyt fektet az iskola a diákok nyelvi képzésére is, melynek GYARMATI GYÖRGYNÉ volt az egyik megalapozója. Ezt támogatva SZIGETI ÁGOTA tanárnő ötlete alapján megalapítottuk a Boronkay Nyelvemester díjat. Az utóbbi években a nyelvi tanulmányi versenyeken is kiemelkedő sikerekről számolhatunk be, köszönhetően nyelvtanáraink felkészítő munkájának.

A szakmai terület is nagyon szép eredményekkel öregbítette az évek során az iskola hírnevét. Rengeteg munkát fektetnek be a szakmai tanárok a diákok kiválasztásába, majd felkészítésére időt, energiát nem sajnálva. Az elektronika területéről Pszota József, Eröss Sándor, Pádár Sándorné és Őrhegyi Imre, a gépészetnél Boronkay György, Hirling József, Olli József, Csendes Csabáné, valamint a programozó informatika szakon úttörő munkát végző Cserny Péter nevét említem. A tehetséggondozó és versenyfelkészítő munkába sikeresen kapcsolódott be a környezetvédelem és a vegyészet területe is, melyet számtalan kiváló versenyeredmény bizonyít. Az egyik legsikeresebb felkészítő Kutasi Zsuzsanna volt. A szakmai terület mindezekén túl nyitott laborok megszervezésével a szakmák éjszakáján történő aktív jelenléttel veszi ki a részét az iskola népszerűsítéséből. Büszkék lehetünk azokra a kiváló eredményekre, amelyeket diákjaink a szakmai tanárok mindegyikének felkészítő munkájaként értek. Szeretném kiemelni a testnevelés munkaközösség munkáját is. Az ő áldozatos és kiemelkedő munkájuk eredménye a rengeteg döntős, dobogós eredmény a különböző sportversenyeken, valamint az iskolák közötti összehasonulásban már-már kötelezően elvárt rendszeres dobogós helyezések. A sport területén is az elsőket szeretném kiemelni, Donár Ferencet és méltó követőjét, Pajor Ferencné, de nem maradnak le tőlük sikereiben jelenlegi testnevelőink sem. Iskolánk tehetséggondozó munkájának elismerése a Nemzeti Tehetségközpont Minősített Tehetséggondozó Műhelye, valamint Kiválóan Akkreditált Tehetségi pont címek. Ugyanilyen nívós elismerés a BME Tehetségforrás Iskolája cím is. Összefoglalásként Kovács Kálmán kollégámat idézem:

„Egy tanárembernek három tanuló réteggel van dolga oktató-nevelő munkája során.

1. A néhány „leszakadó” tanuló segítése, önbizalmuk létrehozása a „mikro” feladatokban a talpra állásukhoz, megismertetni velük a siker ízét. Meg kell őket tanítani „járni”.
2. Az úgynevezett „normál” ütemben haladni képes „normál” motiváltságú diákok tanulásának irányítása, motivációjuk fokozása. Belőlük van a legtöbb. Mivel már tudnak járni, meg kell őket tanítani szépen járni, esetleg futni.
3. A tehetséggondozás a szakmai tudás szempontjából legnagyobb kihívás, amely a motiváció sajátos, különleges skáláját kívánja meg a tanártól. Szárnyakat kell adnunk a kiemelkedő tehetségeknek.”

És végezetül a diákokhoz szólnék pár szót. Ilyen kiváló tanulók nélkül nem érhetne volna el sikereit az iskola. Azért kerültek be a Boronkayba, mert Ti vagytok korosztályotokban a legjobb képességű, szorgalmú, céltudatos diákok. Ne felejtsetek el, hogy a sikerhez vezető út nincs kikövezve és nem nyílegyenes. Sikerek csak akkor lehettek, ha elegendő munkát fektettek be annak eléréséhez. Folyamatosan meg kell újulni, nyitottnak kell lenni az új dolgokra, a világra, hogy minden adandó lehetőséget megragadjatok időben. Sokat kell tanulni, hogy a legjobb egyetemekre, majd a legjobb munkahelyekre juthassatok be. Angolul mindenkinek tudnia kell, de mindenféleképpen nagy előnyt biztosít egy-két, vagy akár több nyelv ismerete. Biztos vagyok benne, hogy a most következő, nemrég végzett, de már sikeres életpályát befutó diákjaink nagyszerű tanácsokkal látnak el benneteket, hogy Ti is boldogok és sikeresek legyetek a jövőben.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet.”

Dr. Minda Mihály

Dr. Minda Mihály tanár úr ünnepi beszéde

In memoriam – Ujvári István

(1932 – 2021)

Idei évünk eseménysorozatai ez alkalommal a sok örömteli hír mellett egy igen szomorú hírral egészült ki. 2021-ben elvesztettük iskolánk egykori tanárát, meghatározó személyét, akinek szakmai pályája hatalmas mértékekben segítette elő, alapozta és szilárdította meg az iskola múltját, jelenét és jövőjét. Ez a személy nem más, mint Ujvári István Tanár Úr.

„A tudós középiskolai matematikatanár életének 89. évében, 2021. március 2-án, Kerepestarcsán a megyei kórházban csendesen távozott és a minden élők útjára lépett. A hamvait tartalmazó urnát a református egyház szertartásával helyeztük el Vácon, az Alsóvárosi Sírkertben, 2021. május 17-én. Törzsökös református, iparos családból származik. Szülei egy kis szatócsboltot működtettek a város faluszerű részén, Kisvácon, a paplak közelében, a település főutcájában. Még Vajk Ilona kisóvodása volt, amikor szülei elváltak, s ezt követően édesapja korán elhunyt. Édesanyja és nagynénje nevelték. A részben osztott kisváci református elemi népiszkolába járt. Szerencséjére, a gyülekezetük nagy tudású, új lelkipásztora, Pap Béla két kitűnő, fiatal néptanítót: Suba Vilmost és Rápolthy Viktort hozott Vádra, a már ott lévő Erdélyi László mellé. Írni és olvasni gyorsan és jól megtanult tanítójától, Suba Vilmostól, aki a pedagógia tudományát és a tanítás mesterségét Drózdny Gyulától és Imre Sándortól tanulta a Budai Tanítóképzőben. Rápolthy Viktor a II. és IV. osztályban tanította. A Nagykovácsi Református Tanítóképzőben tanult, ahol egy életre szóló útravalót kapott, és ott képezték sokoldalú néptanítónak. A tanítás mellett kiváló muzsikusként gyönyörűen játszott a templomi orgonán. Sokoldalúságára jellemzően gyermek és felnőtt egyházi énekkart szervezett, népszínművekből színelőadásokat rendezett, patronálta a cserkészcsapatot, segítette az ifjúsági egyesületet, vezette az értekezletek jegyzőkönyvét. A színes kulturális rendezvényeknek a közösség összefogásával felépült Református Gyülekezeti Ház (későbbi nevén: „a Kakas”) adott helyet. Az iskolai gyermekkórus műsorát Nagykovácsin az odalátogató Kodály Zoltán is meghallgatta, és a hallottakról elismerően szólt. Később az összkari előadást Kecskeméten Bartók Béla is dicsérte. Fiatal tanárként a zene szeretetével előbb a Szent Anna,

később a Vox Humana kórusban énekelt. Az elemiben hamar kibontakozó értelme, korán megmutató tehetsége, családjának többre vágyó szívós akarata, a református vallása miatti szülői aggodalmak ellenére 1942-ben, a nagy hírű katolikus Váci Piarista Gimnáziumba jelentkezett és nyert felvételt. Osztályfőnöke a sokszor és szeretettel emlegetett fiatal paptanár, dr. Török Jenő lett, aki a magyar- és latin nyelvet, meg az akkor még újnak számító honvédelmi ismereteket tanította. Kedves tanára túlélte az egyházi iskolák államosítását, a szerzetesrendek feloszlását, az üldöztetéseket, a váci börtön éveket, majd Bécsbe került és ott egy kis egyházi könyvkiadót működtetett. 1980-tól rendszeresen hazajárt. 75 éves korában hunyt el és a váci piarista tanárok sírboltjába temették. Tanácsára, a volt osztálya érettségi találkozásait előbb évente, később a lassan fogyatkozó öregdiákok már havonta tartották. A technikum ebédlőjében beszélgetések és anekdotázások során, meg a volt tanáraitól írt cikkeiben is, sokszor emlegette a világjáró, földrajzot és természettant, később egészségtant is tanító Bán Mártont. Dicsérte élményszámba menő óráit, amik évtizedek múltával is elevenen éltek emlékezetében. Szóba került vitéz Erdélyi János, a szigorú, lelkiismeretes tornatanár neve is, akitől egy életre szóló útravalót kapott. Kellő tisztelettel beszélt későbbi osztályfőnökéről, dr. Rassovszky Kálmán paptanáról is. A piarista gimnáziumot 1948-ban államosították. A harmadik és negyedik osztályt a Hadnagy Tibor igazgató vezetésével működő Váci Állami Általános Gimnáziumban fejezte be 1950-ben. Minden középiskolai évfolyamban kiváló eredményt ért el. Majer Melinda 1998-ban vele készített riportjából tudjuk, hogy az érettségi után előbb nem matematikatanárnak készült: „a jogi egyetemre gondoltam. De ez 1950-ben politikailag rázó terület volt.”

Víg Árpád, a fiatal pályakezdő szerzetes, egyik matematikatanárának példáját követve és Domokos Géza tanácsát megfogadva, jelentkezési lapját – a jogi pálya helyett – az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Természettudományi Kar, matematika-fizika szakára adta be, és a sikeres felvételi vizsga letétele után, megkezdte egyetemi tanulmányait. Az egyetemen Reisz Frigyes és Fejér Lipót világhírű professzorok és mások mellett, tudós tanárok – Varga Tamás, Pálmai Lóránt, stb. – tanították. Az egyetemi évek után a nagy ívű pedagógus életpályája, 1954-ben Vácon, az akkorra kiépült KGM 8. sz. Gépipari Technikum diákotthonában, nevelőtanári beosztásban kezdődött el. Két tanév letelte után nagyra becsült, kiváló igazgatója, dr. Gyalmos János, a minisztérium hozzájárulásával kinevezte az iskolába matematikatanárnak. Öt évtizeden át szolgált a Löwy Sándor Gépipari Technikumban illetve a Boronkay György Műszaki Középiskola és Gimnáziumban tanárként, majd vezető tanárként a magyar közoktatás ügyét. Mint alkotó pedagógus végezte munkáját, közben kereste, kutatta és gondozta a felfedezett diáktehetségeket. Ezt a kiemelkedő munkásságot ismerte el és jutalmazta a kultusz kormányzat az Apáczai Csere János-díj adományozásával. A tudományos életben is jelentősnek mondható munkássága életpályájának második felében teljesedett ki. A 70-es évektől jelent meg több száz írása – tankönyvek, feladatgyűjtemények, szakkikkek, oktatási segédletek, iskola- és helytörténeti munkák – s ezekkel vált neve országosan ismertté, a tudományos körökben pedig elismertté. Az 1990-es években kitálta, elméletileg megalapozta, majd megszervezte a matematikai tehetségek kutatásának egyik módszerét, és megalkotta gondozásuk intézményesített formáját. Létrehozta és működtette az országosan is újszerű, egyedülállóan mondható Pest Megyei Matematika Tehetségfejlesztő Központot, amit nyugállományába vonulása után még további hosszú éveken át vezetett. Egy évi teljes nyugdíjának adományozásával létrehozta a Boronkay-Ujvári Alapítványt fiatal munkatársainak jutalmazására, és a tantestület arra érdemes kiváló tagjainak arany gyűrűvel való kitüntetésére. Hosszú tanári pályafutása alatt, munkatársai és sok tanítványa megismerhették hitét, megtapasztalhatták jellemét, református őseitől örökölt szívós akaratát, a gondok, a nehézségek vállalását, a kapott feladatok teljesítését és családjára iránti őszinte szeretetét. Tanítványai megismerhették sziporkázó szakmai tudását, tanári szigorát, latinus műveltségét, sokoldalúságát és maradandó értékeit. Mindent megtett azért, hogy a rábízottak biztos matematikatudással rendelkezzenek, jól érettségizzenek, bejussanak főiskolákra, egyetemekre, s ott megáll-

ják helyüket. Hány gépész technikus mérnök, tanár és más értelmiségi pályára került diák tanult a keze alatt? Nem tudjuk. De azt igen, hogy életművével, hosszú szolgálatával, a matematika tanításával, a tehetségek gondozásával maradandóan bevészte nevét iskolája és Vác oktatástörténetébe. Szolgálatával, hely- és iskola-történeti munkáival, Kisvác krónikásaként megszolgált a helyi képviselőtestület által adományozott Pro Urbe Vaciensis megtisztelő címet, és a váci Múzeum Egyesület Tragor Ignác Emlékérem kitüntetését. Tanártársainak javaslatára és szorgalmazására nevének, munkásságának megörökítésére lakhelyét – Vác, Dózsa György út 61. – emléktáblával jelöljük meg.”

Vác, 2022. február
Dr. Molnár Lajos

Ujvári István (1934–2021) egy BBK találkozón

Dr. Molnár Lajos ig., Fábíán Gábor ig., Dr. Behányi Rita igh., Dian János mb.ig., Borovits János igh. az ünnepségen

Ujvári István emléktábla avatás

„Soha semmi sem múlik el egészen. Nem igaz ám, hogy az idő, ahogyan mondani szokták, eljár felettünk, és egy bekötött szájú zsákban magával viszi a tegnap és tegnapelőtt történeteit, illatait, színeit és formáit. Én inkább úgy érzem, hogy az, ami egyszer megtörtént velünk, az soha többé nem válhat meg nem törtéنتté, amíg élünk, megőrizzük magunkban a benyomásait.” A szombati esemény is bizonyíték volt Kassák Lajos szavaira. Ami megtörtént, nem válhat meg nem törtéنتté. Erre emlékeztet majd mindnyájunkat az az emléktábla, amit felavattunk. Ujvári István Tanár Úr 90 éves. Rá emlékeztünk, megállva egy pillanatra, felidézve a Boronkayban már legendás alakját. Az ünnepi esemény kezdetén Tanár Úr kedvenc verse, Reményik Sándor: Templom és iskola című műve hangzott el Gubó Liza 11. A boronkays tanuló előadásában. Majd dr. Molnár Lajos emlékező gondolatait hallhattuk, aki 31 évig igazgatta a Boronkay Középiskolát, így hosszú éven át volt igazgatója Tanár Úrnak is. Dr. Molnár Lajos támogatásával indította útjára Ujvári Tanár Úr azt a tehetséggondozó munkát, mely azóta is összetéveszthetetlen védjegye a Boronkaynak. A hosszú tanári pálya alatt nagyon sok diák köszönhette matematikatudását, és nem mellesleg világlátását, a világ dolgaihoz való hozzáállását Ujvári Istvánnak. Az öregdiákok körében számtalan történet kering óráiról, stílusáról, módszereiről. Az ünnepi alkalom második szónokaként egykori tanítványa, Papp Miklós idézte fel emlékeit. Ezután az emléktábla leleplezése következett, illetve a megjelent emlékezők, egykori kollégák, iskolánk, a Boronkay-család, a Boronkay Baráti Kör, tanítványok, barátok, tisztelők helyezhették el virágaikat, koszorúikat.

Az emléktábla avatása

Dr. Molnár Lajos mondja el ünnepi köszöntőjét

Tisztelt Hallgatóim!

Ünnepre jöttünk össze. Az egyik legismertebb lőwys-boronkays matematika-fizika szakos középiskolai tanár emléktáblájának felavatására. Íme, a tervből, amelyet egykori munkatársai és tanítványai szorgalmaztak, a volt iskolája alapítványának erkölcsi és anyagi támogatásával végre valóság lett. Köszönet érte a cselekvőknek: elsőként Erőss Sándornak valamint Pádár Sándornak a kezdeményezőknél, az ismert és ismeretlen további közreműködőknek. Hirdesse e helyen ez az emléktábla az ember „homo pedagogikus”, a példamutató tanár és elkötelezett kisváci polgár emlékét, megbecsülését itt, saját pátriájában. Mert ebben a házban élt, termékeny gondolatai itt születtek, naponta innen indult tanítani és az eredményekben, sikerekben bővelkedő nehéz szolgálata után mindig ide – e helyre, ebbe a házba tért vissza megpihenni. Ünnepeztük itthon, a családja körében és az iskolai katedrán tanítványai és munkatársai köszöntötték gazdag pályájának elismerése, kitüntetései alkalmából. Hamvait is Vác földje, a szülőföld fogadta be. Emlékének idézésére most is, a későbbi években még inkább sokáig szükség lesz. Így gondoljuk, így érezzük mi, az utána következő nemzedék tagjai, volt tanítványai, akiknek még részünk lehetett baráti kézfogásában, lassan elhalványuló élményekben, oktató szavainak igazában. Ki volt Ujvári István? Ez a késői utódok rákérdezése lehet, azoké, akiknek már nem jelenthet ez a név ismerőst, barátot, kortársat. A fönmaradt műben, a rájuk hagyományozott örökségben, az iskolai tablóképeken és itt e helyen

az emléktábláról ismerhetik majd fel az alkotó embert. Ki volt hát Ujvári István? Tömören felelhetünk: Jelenség volt. Az a pedagógus, aki minden ízében, szavában, cselekedetében az iskoláért, az övéiért, a szűkebb-tágabb közösségért, a felnövekvő nemzedékek tanításáért, neveléséért, a maradandó értékek megteremtéséért fáradozó, önmagát adó alkotó ember volt. A „hajdani eminens váci diák” hosszú, termékeny, szépívű életpályát futott be. Az egyetemi évek után a gépipari technikum akkor nagyon zilált állapotú diákotthonában kezdte meg szolgálatát. A méltán sokat dicsért első igazgatója, dr. Gyalmos János figyelt fel kiváló szervezőképességére, alapos szakmai tudására, sokoldalú latinos műveltségére. Felkarolta, majd kinevezte őt matematikatanárnak. Több mint fél évszázadon át előbb a Lőwyben, majd szorgalmazására az egyik kiváló tanártársáról elnevezett Boronayban az egymást váltó diáknemzedékek hosszú sorának tanította tantárgyát, közben több megyére kiterjedően kereste és kutatta a diák tehetségeket. Mi akik ismertük, csodáltuk nyíltságát, becsületességét, érzékenységét, évelődéseit, ugratásait, derűjét és komolyságát az ünnepeztünk. Csodáltuk szorgalmát, felkészültségét, hagyománytisztelőt, az új iránti fogékonyságát. Hitével, példamutató tanári magatartásával, kutatói és közéleti tevékenységével kiérdemelte mindannyiunk tiszteletét. Már országosan ismert alkotó pedagógusként munkássága betetőzésékként kitalálta, elméletileg megalapozta, megszervezte és igazgatóként vezette a matematika tehetségek gondozásának egyik eredményes formáját. Közben mint a Magyar Tehetséggondozó Társaság egyik alapítója és a választmányának örökös tagja tapasztalatait közkinccsá tette, s ezzel neve és munkássága határainkon túl is ismertté lett. A magyar középfokú köz- és szakoktatás területén végzett kiemelkedő szolgálattal, nyomtatásban is megjelent publikációival, hely- és iskolatörténeti írásaival maradandó értéket teremtett, s ezzel bevészte nevét iskolája, városa és az egyetemes matematika oktatásának hazai történetébe. Emlékezésem zárásául hadd osszam meg önökkel Szabó Magda gondolatát! „Csak azok halnak meg, akik egész életükben nem csináltak semmit. Aki tett valamit, nem magáért, hanem másokért, mindenkiért, az megmarad.” Ezen gondolatok jegyében avatom fel az emléktáblát, és azt kívánom, legyen jelképe ez a tudós váci elődök tetteinek és a hűséges krónikás Ujvári István emlékezetének.

Dr. Molnár Lajos

Az eseményen Papp Miklós gondolatait, visszaemlékezéseit hallhattuk

Kedves „emléktábla avatók”, kedves Barátaim!

Ezen a szép napsütéses napon emléktáblát avatunk. Emléktáblát avatunk egy igaz magyar embernek, a kiváló matematika tanárnak, pedagógusnak, Ujvári Istvánnak. Dian János igazgató úr kért meg arra, hogy osszam meg Önökkel emlékeimet, gondolataimat. Ez azonban csak úgy tud egész lenni, ha magamról elárulok egy pár dolgot. Általában a reál tantárgyak érdekeltek, a matek és a fizika. Egy fiatal tanár, Hauszmann Károly volt a matek-fizika tanárom a Vácdukai Nevelőintézetben, aki külön is foglalkozott velem, hogy sikeres legyen a Kandós jelentkezésem. A felvételem sikerült, de kollégiumot nem tudott az iskola biztosítani, végül is így kerültem a Lőwybe. Ujvári István lett a matematika tanárunk, és az első bemutatkozásom bizony nem volt túl sikeres. Felmérő dolgozatot íratott velünk, kíváncsi volt arra, hogy a sok kitűnő bizonyítvánnyal ideérkező gyerek mit is hozott magával az iskolájából. A feladat nem volt nehéz, egy boltív alakzatnak kellett kiszámolni a köbtartalmát. Ugyan már, mi ez nekem?! Felírtam a képletet, leegyszerűsítettem a legegyszerűbb formára, majd kiszámoltam az eredményt. Én jobb szerettem az $r^2\pi$ -t használni a $d^2\pi/4$ helyett, és a fene nagy önbizalmam, és az oda nem figyelésem következményeképp elkövettem egy orbitális nagy hibát. A számolásnál a sugár helyére az átmérő értékét helyettesítettem be. Gyötrelmes egy hét után megkaptuk a dolgozat füzeteket, félve néztem meg az osztályzatot – ahogy a pókeresek lesik meg a kapott lapokat – és a legnagyobb meglepetésemre jelest kaptam egy piros felkiáltójel kíséretében. A fejmosást azért megkaptam Ujvári tanár úrtól. Elmondta, hogy megadtam a jó jegyet mert a feladatot végül is megoldottad, a képletet ügyesen egyszerűsítetted – egyedül az osztályban – de nem szeretnék többet felkiáltójeles osztályzatot adni, egyelőre bízok benned. És ezt nem a matematika tanár, hanem a pedagógus mondta nekem, akinek feladata az is, hogy helyes irányba terelve, pontosabb munkára serkentse tanítványát. Tanulságos lecke volt ez számomra! Mindenki tévedhet, hibázhat, amikor dolgozik! Vezetőként sokszor kerültem hasonló helyzetbe. Ujvári tanár úr cselekedete, iránymutatása azonban mindig segített a helyes döntésem meghozatalában. A másik Ujvári tanár úr óráira igen jellemző „szösszenet” – ahogy Papházi Tivadar történelem tanárunk mondaná – később zajlott le, addigra már kialakult a sorrend, hogy ki hova van pozícionálva matematika órákon. az osztályban. Geo-

metriai feladat megoldásán dolgoztunk, Ujvári tanár úr a táblán rajzolt, mi pedig a füzetünkben követtük utasításait. Csodáltuk a tanár urat, hogy azokkal az esetlen nagyméretű eszközökkel a függőleges méreteres fekete táblán, krétával milyen szép ábrákat sikerült rajzolnia. Sajnos ezek a „nyomdakész” alkotások a törlőszivacs áldozataivá váltak, nem volt akkor még digitális tábla, de még fényképezőgépünk sem. Elérkeztünk a feladat sarkalatos pontjához, ahol a tétel bizonyításához rá kellett jönni, hogy a rajzon megjelölt két egyenes miért egyforma hosszú?

Papp Miklós egykori öregdiák emlékezik Ujvári Tanár Úrra

Két nagyágyú volt az osztályban, a másik Bíró Attila. A tanár úr várakozással nézett ránk, de „lőwyesen” mondván, nem esett le a tantusz nálunk sem! Hosszú csend után a közvetlenül előttem ülő Farkasvölgyi János jelentkezett, és helyes választ adott a feltett kérdésre. Még most is látom tanár úr boldogan mosolygó tekintetét, hogy mégis van az osztályban valaki, aki megtalálta a megoldást. Jancsi egy igen jó képességű gyerek volt, de valahogy nem tudta eladni magát. Talán Pellei Emil igazgató úr gyakran használt „fél nadrág” jelzője volt rá igaz. Az élet aztán igazolta képességeit, villamosmérnökként diplomázott a Műegyetemen, a Távközlési Kutató Intézet jeles mérnökeként azonban sajnos korán meghalt. Ujvári tanár úr óráin nem lehetett nem odafigyelni. Nem volt szigorú ember, mégis rend és fegyelem volt az óráin. Kérdéseivel, matematikához és az élethez kapcsolódó aktuális anekdotáival éber tartotta figyelmünket, együtt gondolkodásra készítetett bennünket, uralta még a lelkünket is. Őszintén örült, ha kérdéseire sikerült megadnunk a helyes választ, megoldani a feladatot. Tudta, hogy mikor kell dicsérni, nagyvonalúnak lennie, vagy keményen, de mindig segítőkész szándékkal bírálni, elmarasztalni. Majd jött az érettségi, sikeres felvételi a Műegyetem villamosmérnök ikarára, ahol az itt jelenlévő Pádárné Szabó Erzsivel gépészmérnöksékként kezdtük el az egyetemi éveket. Kitűnő középiskolai tanárainknak köszönhetően minden nehézség nélkül, egyenrangú partnerei voltunk a „jobbnevű” középiskolákból érkező, igen jó képességű és alapos tudással rendelkező évfolyamtársainknak. Sőt! Voltak olyan tantárgyak, ahol messze jobban teljesítettünk, mint az elitképző Fazekasból érkezők. Műszaki rajzaink kiállításra kerültek, a jó jegy eléréséhez már az is elég volt, hogy a Lőwyből jöttünk, ahol Boronkay tanár úr oktatja a szakrajzot. Képzeld el, hogy még a Vas-Karbon állapotábrát is tanították a villamosmérnöki karon. Mi még azt is tudtuk, hogy a Curie pont 723 Celsius fokon van. Szóval! Sokat köszönhetek a középiskolámnak és persze tanárainknak. Amit tőlük kaptunk, az sokkal több volt a tananyagnál. Értékeket, amihez igazodni tudtunk, példaképet, amelyet követni volt érdemes. Van egy érdekes könyv, „Staar Gyula: Megszállottak” a címe. Magyar Nobeldíjas tudósok vallanak életükről. Kivétel nélkül a középiskolájukat és tanáraikat jelölik meg szellemi atyjuknak. Az egyetem elvégzése után Ujvári tanár úr kiadványai, a személyes találkozások, a Boronkay Baráti Kör rendezvényei alapján figyelemmel kísérhetjük az iskolánál történő fejlesztéseket, változásokat. Az új helyre költözés után is hazajárunk, hiszen az iskola arculatát mégis csak a diákok és tanáraik határozzák meg. És ezen a jeles napon most emléktáblát avatunk. Emléktáblát azok kapnak, akik maradandót alkottak,

A felavatott emléktábla

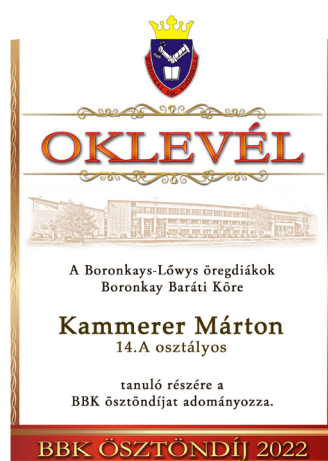
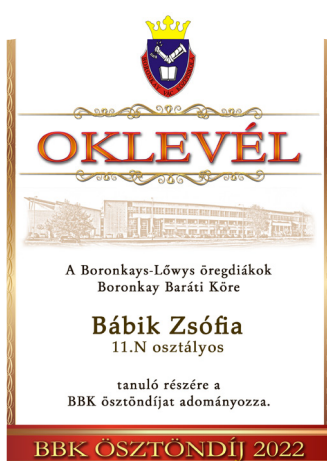
akik a közt szolgálták. Baross Gábor a 19. századi Magyarország „vasminiszterének” híres mondása szerint, „minden ember annyit ér, amennyit a köz javára tesz” Ujvári István tanár úr egész életében a közt szolgált munkája során, alázattal, becsülettel. Ma az Ő tiszteletére avatjuk fel ezt a márványtáblát. Reméljük, hogy ez a „kőtábla” a tanítványai emlékezése mellett maradandóan fogja hirdetni Ujvári István tanár úr és a Boronkay iskola hírnevét, dicsőségét. Mert ahogy Vass Albert, mint költő üzeni: „Mert elfut víz és csak a kő marad, de a kő marad!”

Papp Miklós

„Ti nem akartok semmi rosszat, Isten a tanútok reá. De nincsen, aki köztetek E szent harcot ne állaná. Ehhez Isten mindannyitoknak Vitathatatlan jogot ad: Ne hagyjátok a templomot, A templomot s az iskolát! ...”

Reményik Sándor: Templom és iskola című versét Gubó Liza (11.A) mondta el

Bábik Zsófia (11.N) és Kammerer Márton (14.A), a Boronkay Baráti Kör ösztöndíjjal méltán kitüntetett diákok

Áldott, békés Karácsonyt kívánunk baráti körünk tagjainak és szeretteiknek!

- BBK elnöksége

*„Legyen ma templom
minden ember szíve,
Melyben a lélek
szárnyat bontogat!
Karácsony édes ünnepén,
Legyen imádság
minden gondolat...”*

Móra László: Karácsony - részlet

A Boronkay Baráti Kör működési rendjében vállalt tevékenységeinek és feladatainak finanszírozásához az anyagi feltételeket a Boronkay – Ujvári Alapítvány biztosítja. A BBK és az Alapítvány céljai azonosak, ezek elérésében kölcsönösen segítik egymást.

- Alapítvány neve: Boronkay - Ujvári Alapítvány
- Székhely: 2600 Vác, Kossuth tér 1.
- Számlaszám: OTP Bank Nyrt.
- 11742094-20172152
- Adószám: 18703382-1-13

Kiadja: Váci Szakképzési Centrum Boronkay György
Műszaki Technikum és Gimnázium
Székhelye: 2600 Vác, Németh László u. 4-6
Felelős kiadó: Dian János
Archívum: boronkay.hu/hirlevelek
Nyomdai munkálatok: Fogarasi Flóra - BAS
Telefon: 27 317 077